



Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Necla DEMİR

Ağrı Milletvekili

Askeri darbe girişimi sonrası cezaevlerine özellikle de siyasi mahpuslara yönelik devreye konulan baskı ve keyfi uygulamalar, hak ihlalleri dünden bugüne artarak devam etmektedir.

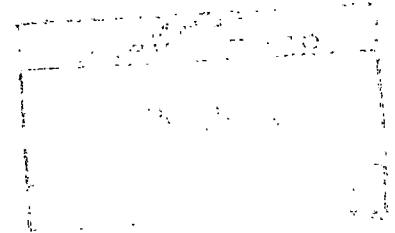
Yaşanan ağır hak ihlallerinin başında uzun süre tutuklu bulunan mahpusların maruz kaldığı keyfi ve hukuksuz infaz yakmaları gelmektedir.

Bakanlığınız tarafından hazırlanan ve keyfi, sübjektif gerekçelerle infaz yakmalarının önünü açan, **Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmeliğin** 29 Aralık 2020'de Resmî Gazete'mde yayımlanmasıyla birlikte "iyi halli" olmadıkları gerekçesiyle infazı yakılan mahpusların sayısı hızla artmıştır.

Cezaevlerinde aralarında acil tahliye edilmesi gereken ve tutukluluk süresini tamamlamış, tespit edebildiğimiz kadarıyla en az 200 siyasi mahpusun, idare ve gözlem kurullarının hukuksuz ve gerekçesiz kararıyla infazları yakılarak tahliye edilmelerine engel olunmuştur. Hukuk dışı ve keyfi kararlarla infazı yakılanlar içinde ağır hasta mahpuslar ve 30 yıla yakın cezaevinde bulunup bir an önce özgürlüğüne kavuşmak isteyen mahpuslar da bulunmaktadır.

Bu şekilde infazı yakılarak tahliyesi engellenen mahpuslardan biri de Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan 30 yıllık hasta mahpus Hizvullah Mutlu'dur. 1994 yılından bu yana tutuklu bulunan Hizvullah Mutlu, kronik hastalıklarına rağmen İdare ve Gözlem Kurulu'nun soyut gerekçelerle yasal olarak tahliyesine engel teşkil etmeyen geçmiş disiplin cezaları gerekçe yapılarak, tahliyesine engel olmuştur. İdare Gözlem Kurulu kendisini savcılık yerine koyarak Hizvullah Mutlu'ya "pişman mısın" gibi sorular yöneltmiştir. Hizvullah Mutlu, 5275 sayılı Ceza İnfaz Kanunun 89.maddesinde yer alan şartlı tahliye şartlarının tamamını taşımasına rağmen tahliyesi engellenmiştir.

Hizvullah Mutlu şahsında, ülkedeki cezaevlerinde siyasi mahpusların bu şekilde infaz yakmalarına maruz kalması, insan hakları ihlallerinin ciddiyetini, mahpusların karşı karşıya kaldığı zorlu koşulları gösteren ve çözüm bekleyen önemli bir sorundur.



Bu Kapsamda;

- 1- 1994 yılından bu yana tutuklu bulunan Hizvullah Mutlu'nun infaz süresini tamamlamasına rağmen tahliye edilmemesinin yasal gerekçesi nedir?
- 2- Hizvullah Mutlu'nun idare ve gözlem kurulu tarafından "iyi hal" değerlendirmelerinde keyfi bir şekilde verilmiş ve zamanaşımına uğramış disiplin cezaları, suç türü, politik, etnik kimliği dikkate alınarak değerlendirme yapılmasının yasal karşılığı nedir?
- 3- Maddi ceza hukukuna ait olup yargılama aşamasında hâkim tarafından değerlendirilmesi gereken pişmanlığın, infaz aşamasında idari bir kurul tarafından tekrar ve özellikle hükümlü aleyhine değerlendirilmesi, ceza hukukuna hâkim olan "mükerrer değerlendirme yasağına" aykırı değil mi?
- 4- 30 yıldır tutuklu bulunan Hizvullah Mutlu'ya yöneltilen "pişman mısın" sorusunun hukuki ve mantıklı bir gerekçesi var mıdır?
- 5- Anayasa'nın 15'inci maddesinde yer alan savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde dahi "*kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz;*" hükmü sabitken mahpusların düşünce ve fikir beyan etmeye zorlanması ve bu nedenle infaz sürelerinin uzatılması Anayasaya ve hukuka aykırı değil midir?
- 6- Son beş yılda infaz süresini doldurduğu halde infazı yakılan mahpusların "suç" türüne göre dağılımı ne şekildedir?